

Městský úřad Litomyšl
odbor životního prostředí
J. E. Purkyně 918, 570 01 Litomyšl

SPIS. ZN.: SZ MěÚ Litomyšl/072037/2026/ZP/Pan
Č.J.: MěÚ Litomyšl 072037/2026
Č. ŘÍZENÍ: R/2026/206785
Č. ZÁMĚRU: Z/2026/176134
VYŘIZUJE: Ing. Alexandra Pandulová
TEL.: 461 653 424
E-MAIL: alexandra.pandulova@litomysl.cz

OPRAVNĚNÁ ÚŘEDNÍ OSOBA: Ing. Olga Paclíková
Ing. Lenka Havranová
Ing. Alexandra Pandulová
Ing. Bohuslav Říha
Mgr. Vratislav Laška, Ph.D.
Zdislava Jansová

DATUM: 24.9.2026

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

(podle § 2 odst. 1 a § 6 zákona č. 148/2023 Sb., o jednotném environmentálním stanovisku (dále jen „zákon o JES“))

Městský úřad Litomyšl, odbor životního prostředí (dále jen „odbor ŽP“) jako věcně a místně příslušný orgán pro vydání jednotného environmentálního stanoviska dle § 15 písm. a) zákona o JES na podkladě žádosti, kterou dne 12.9.2026 podal

Obec Benátky, IČO 00276375, Benátky č.p. 19, 570 01 Litomyšl,
kterého zastupuje Ing. Bc. Vykydal Lukáš, DiS., IČO 14409593, Zadní č.p. 182/3, Lačnov,
568 02 Svitavy

(dále jen „žadatel“) pro záměr:

Prodloužení vodovodního řadu, k.ú. Benátky u Litomyšle

(dále jen „záměr“) na pozemku parc. č. 183, 184/4, 756/9, 780/9 v katastrálním území Benátky u Litomyšle,

dle dokumentace pro povolení stavby, která je uložena v elektronické evidenci dokumentací pod ID SR00X02FSLR1, a která je zpracovaná autorizovaným technikem pro stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství – Ing. Lukáš Vykydal, č. autorizace ČKAIT 0701678, datum zpracování dokumentace 5/2026 (dále jen „dokumentace“), vydává v souladu s § 149 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a podle § 6 odst. 1 zákona o JES toto

SOUHLASNÉ JEDNOTNÉ ENVIRONMENTÁLNÍ STANOVISKO:

- I. Výše uvedený záměr je z hlediska vlivů na všechny dotčené složky životního prostředí přípustný.
- II. Odbor ŽP uděluje žadateli podle § 8 odst. 1 a § 9 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

s o u h l a s

k pokácení 1 jedince jilmu horského (*Ulmus glabra*) o obvodu kmene 95 cm měřeného ve výšce 130 cm nad zemí a 3 jedinců javoru klenu (*Acer pseudoplatanus*) o obvodech kmenů 103, 110 a 120 cm,

měřených ve výšce 130 cm nad zemí, rostoucích na pozemku p.č. 184/4 v k.ú. Benátky u Litomyšle, v umístění dřevin dle koordinační situace, která je součástí projektové dokumentace pro vydání JES, ve vlastnictví investora – tj. obce Benátky, z důvodu realizace záměru "Prodloužení vodovodního řadu, k.ú. Benátky u Litomyšle". Souhlas se vydává za těchto podmínek:

1. kácení dřevin je možné provést pouze v případě realizace výše uvedené stavby;
2. kácení lze realizovat v době vegetačního klidu, tj. od 1. 10. do 31. 3.

Toto jednotné environmentální stanovisko bylo vydáno místo následujících správních úkonů:

- Zákon o ochraně přírody a krajiny (114/1992 Sb.)
 - Povolení ke kácení dřevin (§ 8 odst. 1)

Odůvodnění

Předmětný záměr podléhá povolování podle zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů, proto se namísto správních úkonů stanovených jinými právními předpisy v oblasti ochrany životního prostředí dle § 2 odst. 1 zákona o JES vydává toto jednotné environmentální stanovisko.

Dne 12.9.2026 obdržel odbor ŽP od žadatele žádost o vydání koordinovaného stanoviska, jehož součástí je vydání jednotného environmentálního stanoviska pro výše uvedený záměr, přičemž byly doloženy všechny podklady potřebné pro vydání tohoto stanoviska.

Stavba obsahuje:

- Předložený záměr řeší prodloužení vodovodního řadu v obci Benátky v celkové délce 96,33 m. Vodovodní řad je navržen z dvouvrstvého potrubí PE 100 RC, SDR 11, PN 16, rozměru d 63 × 5,8 mm (DN 50). Trasa vodovodního řadu je rozdělena na úsek mezi body VB01 a VB05 o délce 83,37 m, v němž bude potrubí uloženo bezvýkopovou technologií horizontálně řízeného vrtání, a na úseky mezi body VB00 a VB01 o délce 6,39 m a mezi body VB05 a VB08 o délce 6,57 m, v nichž bude potrubí uloženo v otevřeném výkopu. Na začátku vodovodního řadu ve staničení 0,00 m bude osazeno sekční šoupě DN 50. V nejvyšším bodě trasy, na konci řadu ve staničení 96,33 m, bude osazena odběrová souprava s odvodněním DN 50. Souprava bude sloužit k provoznímu odběru vody a k proplachu koncového úseku. Vzhledem k umístění v nejvyšším bodě trasy ji bude možné při otevření využít také k manuálnímu odvzdušnění řadu, zejména při jeho napouštění a uvádění do provozu. Účelem stavby je rozšíření vodovodní sítě v obci Benátky a umožnění budoucího napojení dvou stávajících rodinných domů č. p. 72 a č. p. 159. Navržený vodovodní řad bude součástí vodovodu pro veřejnou potřebu.

Vzhledem k tomu, že záměr je z hlediska vlivů na všechny dotčené složky životního prostředí přípustný, dospěl příslušný orgán k závěru, že záměr lze ve vztahu k zájmům chráněným na úseku ochrany životního prostředí při respektování podmínek tohoto závazného stanoviska realizovat, a tedy vydat souhlasné jednotné environmentální stanovisko.

Správní orgán dospěl k tomuto závěru z následujících důvodů:

- a) z hlediska uplatňování zájmů chráněných zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění:

Popis stávajícího stavu

Byla zkontrolována úplnost podkladů pro vydání rozhodnutí. Žádost obsahovala všechny náležitosti podle § 4 odst. 1 vyhlášky č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení v platném znění.

Stav věci na místě samém byl zjištěn dne 21. 09. 2026. Předmětná stavba je situována podél levé strany komunikace, která vede z údolí Loučné na jeho horní hranu. Vodovod má vést cca necelý 1 metr od okraje asfaltové vozovky.

Údolní svah Loučné pod komunikací je v současné době porostlý náletovými dřevinami. V porostu dominují kleny, jasany a jilmy, přičemž mnoho jilmů na svahu je odumřelých z důvodu jejich napadení grafíózou. V keřovém patře jsou zastoupeny např. bezy černé nebo lísky obecné.

Mistry jsou přítomné výmladky z dříve pokácených dřevin. Dřeviny nejsou nikterak ošetřovány, není zde prováděn jejich probírka či jiná řízená výchova. Z otisku stabilního katastru z první poloviny 19. století je zřejmé, že tehdy byla předmětná plocha pastvinou. Po upuštění od hospodaření pak zarostla náletovými křovinami.

Na kácení jsou navrženy 4 dřeviny tvořící jednu skupinu, která se vzájemně proplétá korunami a je tvořena třemi kleny a jedním jilmem. Dřeviny rostou na prohnuté linii a báze jejich kmenů jsou od sebe vzdáleny okolo 2 m. Od této skupiny má vést plánovaný vodovod cca 1 – 1,5 m. Všechny čtyři dřeviny mají přibližně stejnou výšku, kterou OOP odhadl v rozmezí cca 13 – 15 m. Javor č. 3 se hned od báze větví na dva přibližně stejně velké kmeny, které se vzájemně proplétají. Zbylé tři dřeviny mají kmeny téměř rovné, přímé a průběžné. Na kmeni žádné dřeviny (vyjma defektního větvení kmenů u javoru č. 3) nebyly zjištěny defekty, které by měly vliv na stabilitu nosných prvků dřeviny. Přítomnost plodnic dřevokazných hub na kmenech dřevin nebyla zjištěna.

Koruny všech dřevin jsou relativně úzké a redukovány směrem do společného prostoru. Na dřevinách, a to ani na jilmu nebyla zjištěna přítomnost suchých větví dimenzí nad 5 cm. Koruny všech dřevin byly kompaktně olistěny., vitalita všech dřevin byla zhodnocena jako dobrá. V korunách javorů byla zjištěna přítomnost jmelí, zatím v rozsahu cca do 15 %, avšak např. na javoru č. 4 je již patrná přítomnost většího množství jmelí.

V prostoru pod průmětem korun dřevin je zřejmé provádění zásahů do terénu v recentní době. Klen č. 1 má přihrnutý kmen, a též u kleny č. 4 lze předpokládat přihrnutí kmene.

Závěrem lze konstatovat, že všechny dřeviny navržené na kácení jsou dospělí jedinci v dobrém zdravotním stavu, s dobrou vitalitou. Dřeviny jsou však součástí zapojeného porostu s absencí jakýchkoliv výchovných zásahů. Na dřevinách navržených na kácení nebyla zjištěna přítomnost prvků se zvýšenou biologickou atraktivitou. Na dřevinách nebyla zjištěna přítomnost zvláště chráněných druhů živočichů a ani aktuální hnízdění ptactva.

Hodnocení dřevin bylo provedeno výhradně vizuálními metodami šetření ze země a zaměřuje se tudíž na charakteristiky tímto způsobem šetření zjistitelné. Nebyla prováděna detailní šetření na přítomnost defektů ve výškách. Případné poškození kořenového systému bylo posuzováno pouze podle vizuálně patrných příznaků a byl hodnocen celkový stav dřeviny, stav lokality a odolnost dřeviny proti zlomu a existence důvodu pro kácení uvedených v žádosti. Odolnost dřeviny proti vývratu byla hodnocena pouze na základě zjištěných skutečností.

Jilm horský je mohutná a dlouhověká dřevina, která může dorůstát výšek až okolo 50 metrů a dožít se stáří 300 – 500 let. Jeho kořenový systém je mohutný, kulový až srdčitý, i když je zřejmé, že architektura kořenového systému se významně mění v závislosti na stáří dřeviny a podmínkách stanoviště a velmi dobře upevňuje dřevinu v půdě, takže jilmy téměř netrpí vývraty. Jeho dřevo je středně tvrdé a pružné. Jilm horský se přirozeně vyskytuje roztroušeně téměř po celém území ČR na stanovištích s příznivými vlhkostními podmínkami. Jilmy obecně jsou dřeviny tvrdého luhu, jejichž zastoupení v porostech je v současné době nízké. V současné době decimuje populaci našich jilmů tzv. grafioza, což je houbová nemoc způsobená patogenem *Ophiostoma novo-ulmi*, jehož přenáší brouci rodu bělokaz (*Scolytus*). Houba zamezí protékání mízy v důsledku čehož nejprve odumřou mladé letorosty, pak větve a nakonec celý strom, z něhož odpadá i kůra. Mezi našimi listnatými dřevinami hostí jilmy, hned po dubech, nejbohatší spektrum specializovaného xylofágního hmyzu (krasci – nejvzácnější druhy však pouze na jižní Moravě, tesaříci atd.). Biologický význam taxonu je vysoký.

Javor klen se přirozeně vyskytuje v horách ČR, kde vystupuje do výšky okolo 800 m n. m. Klen dorůstá výšky až 40 metrů a dožívá se stáří až 400 let. Je to nejčastěji vyskytující se javor v ČR. Jeho kořen je srdčitého a dobře ukotvuje dřevinu v půdě, která je pak schopna poměrně dobře odolávat nepříznivým povětrnostním vlivům. Kleny špatně snáší imisní zatížení, a proto se nejedná o vhodné dřeviny do takto exponovaných lokalit. Jeho dřevo je tvrdé, pevné a pružné. Biologický význam taxonu je střední.

Dřeviny

Dle § 8 odst. 1 zákona je ke kácení dřevin nezbytné povolení orgánu ochrany přírody, není-li dále stanoveno jinak. Povolení lze vydat ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin. Hodnoceným funkcím budou přiděleny body v rozmezí hodnot 0 – 5, přičemž hodnota 0 znamená bez příslušného významu a hodnota 5 pak nejvyšší význam.

Estetický význam dřevin lze hodnotit jako nízký, téměř nulový. Žádná ze čtyř dřevin navržených na kácení není dřevinou významnou svým věkem či vzrůstem. Žádná z dřevin není lokální dominantou. Jedná se o dřeviny, které jsou součástí neudržovaného celku s absencí jakékoliv péče o tyto dřeviny či prostranství pod nimi. Proto OOP ocenil hodnotu jejich estetické funkce 0,5 bodem.

Jako významné aspekty budou dále hodnoceny funkce ekologické, hygienické a klimatické. Funkci hygienickou a klimatickou lze sloučit do jedné skupiny. Není sporu o tom, že hodnota těchto funkcí je dána z velké části velikostí (plochou) asimilačního aparátu (Leaf area index), přitom dřeviny ovlivňují mikroklima nejen přímým fyzickým stíněním, ale i evapotranspirací. OOP vzal v úvahu především dobrou vitalitu dřevin a menší objem jejich korun. Obě funkce mají na lokalitě průměrný význam, avšak stávající zeleň bude schopna i po odstranění těchto dřevin plnit tyto funkce v téměř původním rozsahu. Po zohlednění výše uvedených skutečností ocenil OOP hodnotu obou těchto 1 bodem.

Při hodnocení ekologické funkce dřevin vzal v potaz OOP především původnost taxonů, přítomnost biologicky atraktivních prvků, jejich biologický potenciál, ale též to, zda jsou kolonizovány živočichy, či zda představují útočiště či potravní zdroj pro některé skupiny živočichy. Jak javor klen, tak i jilm horský jsou geograficky původní taxony se středním, respektive vysokým biologickým potenciálem. Na žádné dřevině v porostu nebyly zjištěny biologicky atraktivní prvky, které by bylo možné označit jako podstatné. Dřeviny v porostu plodí, plody představují potravní zdroj pro zde se nacházející organismy, především pro drobné ptactvo. Dřeviny mohou v jednotlivých letech sloužit jako hnízdní biotop ptactva, což však aktuálně nebylo zjištěno. Na dřevinách nebyla zjištěna přítomnost zvláště chráněných druhů živočichů. Z výše uvedených důvodů ocenil OOP hodnotu ekologické funkce všech dřevin shodně 1 bodem. U dřevin nebylo zjištěno významné plnění některých dalších funkcí ve vztahu k ochraně životního prostředí, např. půdoochranné funkce.

Důvodem pro kácení dřeviny je realizace stavby **"Prodloužení vodovodního řadu, k.ú. Benátky u Litomyšle"**.

Podle Metodické instrukce odboru obecné ochrany přírody a krajiny a odboru legislativního Ministerstva životního prostředí k aplikaci § 8 a § 9 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“) upravujících povolení ke kácení dřevin rostoucích mimo les a náhradní výsadbu a odvozy, se oprávněnost postupu dle § 8 odst. 6 a důvod ke kácení dřevin spočívající v realizaci stavby dokládá projektovou dokumentací záměru. Žadatel předložil projektovou dokumentaci předmětné stavby.

Z předložené projektové dokumentace, konkrétně z koordinačního výkresu je zřejmé, že trasa vodovodu má vést ve vzdálenosti menší než 1,5 m k bázi kmene nejbližší dřeviny, a tudíž není možné zajistit, aby při realizaci stavby nedošlo k poškození těchto dřevin. Podle standardu AOPK Ochrana dřevin při stavební činnosti, by vzdálenost výkopu od dřevin měla být desetinásobná oproti jejich průměru, tedy cca 4 m. Realizace stavby v předmětné vzdálenosti by jasně znamenala poškození těchto 4 dřevin.

Správní orgán dospěl k jednoznačnému zjištění, že dřeviny kolidují se stavbou "Prodloužení vodovodního řadu, k.ú. Benátky u Litomyšle". Důvody pro kácení se zakládají na objektivních skutečnostech.

Závažné důvody pro kácení dřevin jsou takové, které nelze účinně eliminovat přiměřenými a obvykle dostupnými prostředky nebo postupy jinak, než pokácením dřeviny.

Dle názoru správního orgánu je zřejmé, že kolizi dřevin se stavbou nelze eliminovat jinými prostředky, než jejich pokácením. V realizaci stavby spatřuje OOP zájem na zásobování obyvatel obce pitnou vodou.

Naproti zájmu na realizaci stavby stojí veřejný zájem na ochraně přírody spočívající v ochraně předmětných dřevin, který dosahuje podprůměrné intenzity a při odstranění dřevin bude stávající porost na lokalitě zastávat jejich funkce téměř kompletně v původním rozsahu.

Při hodnocení, zda zájem na realizaci stavby převyšuje zájem na zachování dřevin, vzal OOP v potaz zájem na realizaci stavby a podprůměrný estetický a funkční význam dřevin.

OOP po zvážení veřejného zájmu na ochraně přírody a krajiny deklarovaného v ustanovení § 58 odst. 1 zákona, který OOP spatřuje v ochraně předmětných dřevin a jejich funkcí, u nichž shledal výše popsanou hodnotu a důvodů ke kácení dřevin na straně žadatele usoudil,

že v realizaci stavby "Prodloužení vodovodního řadu, k.ú. Benátky u Litomyšle", shledal závažný důvod, pro který může v souladu s ustanovením § 8 odst. 1 zákona povolit kácení dřevin rostoucích mimo les, a proto žádosti vyhověl.

Pro provedení kácení byly stanoveny omezující podmínky.

První požaduje v návaznosti na § 5 vyhlášky v jeho realizaci období vegetačního klidu, za které je považováno období přirozeného útlumu fyziologických a ekologických funkcí dřeviny. OOP za toto období považuje v běžném roce období mezi začátkem března či dubna, kdy dřevinám začínají rašit pupeny (konec období fyziologického klidu) a začíná hnízdit ptactvo, pro které představují dřeviny jednak hnízdní biotop a druhak potravní zdroj při hnízdění či výchově mláďat (zvýšení ekologického významu dřevin. Konec vegetačního období pak nastává s koncem srpna, kdy je již u konce hnízdní sezona ptactva a dřeviny začínají opadávat.

V druhé podmínce OOP požaduje, aby ke kácení dřevin došlo pouze v případě realizace stavby, jednoznačně až po nabytí právní moci stavebního povolení, ať už se bude jednat o stavební povolení následující po územním rozhodnutí, či o stavební povolení vydané při společném územním a stavebním řízení. Zde OOP konstatuje, že získání příslušných povolení k realizaci stavby nepředstavují pro stavitele povinnost tuto zrealizovat, nýbrž pouze právo stavebníka stavbu realizovat. Kácení dřevin však jednoznačně musí být spjaté až se samotnou realizací stavby.

Za kácení nebyla uložena náhradní výsadba, neboť OOP nedospěl k závěru, že by pokácením dřevin vznikla ekologická újma. Ekologický význam dřevin je nízký. Odstraněním javorů dojde ke snížení možnosti šíření jmelí po okolí. V blízkosti odstraňovaných dřevin se nachází další dřeviny, které budou v téměř původním rozsahu schopné přejmout funkce odstraňovaných dřevin.

Podle ust. § 83 odst. 8 písm. a) a d) ZOPK je tímto JES nahrazeno povolení ke kácení dřevin podle § 8 odst. 1, včetně uložení náhradní výsadby podle § 9 odst. 1.

Na úseku životního prostředí byla předložená žádost dále posouzena z hledisek zájmů chráněných těmito předpisy:

- zákonem 254/2001 Sb., o vodách, v platném znění
- zákonem 289/1995 Sb., o lesích, v platném znění
- zákonem 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, v platném znění
- zákonem 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění
- zákonem 62/1988 Sb., o geologických pracích, v platném znění
- zákonem 100//2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění
- zákonem 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií, v platném znění
- zákonem 541/2020 Sb., o odpadech, v platném znění

a bylo zjištěno, že zájmy chráněné těmito zákony **nejsou** dotčeny.

V tomto řízení o povolení záměru **není** Městský úřad Litomyšl, odbor kultury a cestovního ruchu, oddělení památkové péče, v souladu s § 29 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, dotčeným orgánem, a tudíž nebude vydávat k tomuto záměru žádné stanovisko či vyjádření.

Poučení

Závazné stanovisko ve smyslu § 149 správního řádu není samostatným rozhodnutím a nelze se proti němu odvolat. Jeho obsah je závazný pro výrokovou část správního rozhodnutí vydávaného v následném řízení podle § 1 zákona o JES. Obsah závazného stanoviska lze napadnout v rámci odvolání proti

rozhodnutí, které bylo závazným stanoviskem podmíněno, postupem dle ustanovení § 149 odst. 7 správního řádu.

Platnost tohoto závazného stanoviska je 5 let ode dne jeho vydání s tím, že může být na žádost žadatele prodloužena v souladu s § 7 odst. 2 zákona o JES.

Ing. Olga Paclíková
vedoucí odboru životního prostředí

v zastoupení
Ing. Alexandra Pandulová
referentka odboru životního prostředí

Obdrží

Obec Benátky, IDDS: s4ta4fg
sídlo: Benátky č.p. 19, 570 01 Litomyšl
Ing. Bc. Vykydal Lukáš, DiS., IDDS: gun86fg
místo podnikání: Zadní č.p. 182/3, Lačnov, 568 02 Svitavy